

Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Warszawie za r. 1909.

Sprawozdaniem za rok ubiegły 1909 Towarzystwo B. P. zamyka trzeci rok swego istnienia.

Utrzymując poprzednio już nakreślony plan działania, Komitet Towarzystwa w roku sprawozdawczym miał za zadanie:

1) Utrzymać i rozwijać przekazaną mu Czytelnię Naukową w celu wydawania z niej książek abonentom do domu.

2) Gromadzić dla Biblioteki Publicznej, drogą darowizny i kupna, wszelkie dzieła w języku polskim ze szczególnem uwzględnieniem naukowych we wszystkich bez wyjątku dziedzinach wiedzy, następnie zaś i przeważnie tylko naukowych w językach obcych, oraz zasilać Bibliotekę, w miarę możliwości, przez nabywanie dzieł naukowych z uwzględnieniem odnośnych zapotrzebowań, w celu ułatwienia poważnym pracownikom na polu literackiem i naukowym prowadzenia studjów.

3) Utrzymać i powiększać w miarę potrzeby i rozwoju Biblioteki pomieszczenia dla gromadzących się zbiorów, oraz pomieszczenie dla pracujących w niej Czytelników, z uwzględnieniem warunków spokoju, higieny, prawidłowej obsługi i możliwej wygody.

4) Porządkować podług przyjętego systemu napływające książki, t. j. katalogować je i inwentaryzować, aby w najkrótszym

czasie po wejściu ich do Biblioteki mogły być oddane do użytku.

5) Utrzymywać odpowiedni personel stałych pracowników dla powyższych robót, a ponieważ środki pieniężne na to nie pozwalają, starać się o pomoc bezinteresowną ludzi chętnych i odpowiednich do pracy bibliotecznej.

6) Prowadzić bibliografię polską w utworzonym przy Bibliotece Publicznej Instytucie Bibliograficznym.

7) Prowadzić wydawnictwo Przeglądu Bibliotecznego.

8) Porozumiewać się z istniejącymi i tworzącymi się bibliotekami na prowincyi i prowadzić z nimi bieżącą wymianę dubletów lub zasilać je książkami, posiadanymi w ilości egzemplarzy ponad potrzebę Biblioteki.

Dla wykonania pomienionego zadania T. B. P. otrzymało od ogółu następujące środki pieniężne.

a) Roczne składki członków.

Suma, osiągnięta z rocznych składek członków rzeczywistych, oraz z jednorazowych składek członków dożywotnich, wykazana szczegółowo w sprawozdaniu rachunkowem, stanowiła w roku sprawozdawczym rb. 4056 kop. 15.

Liczba członków Towarzystwa wynosiła

Na dzień 31 Grudnia	1907	1908	1909
Członków założycieli	--	—	—
„ dożywotnich	12	19	26
„ rzeczywistych	209	550	620
„ z abonentów	3	3	12
Ogółem	224	572	658

W przeciągu zatem roku Sprawozdawczego przybyło 86 członków — ponieważ jednak w myśl § 11 Ustawy wykreślono z liczby członków rzeczywistych 58 osób, które nie opłaciły składki za lata 1908 i 1909 — przeto bezwzględnie w roku sprawozdawczym przybyło członków 28 — i ogólna ich liczba stanowi 600.

Komitet Towarzystwa na posiedzeniu w dniu 20 Stycznia 1910 roku, na skutek sporządzonej oceny ofiarowanych na rzecz

Biblioteki Publicznej księgozbiorów— w zastosowaniu się do § 8a Ustawy zaliczył do członków Założycieli: Emilję Blochową, Samuela Dicksteina, Bolesława Maleszewskiego, oraz zapisał na listę członków założycieli: ś. p. Edwarda Witkowskiego ze Stanisławki pod Białocerkwią, którego księgozbiór spadkobierczyni w osobach pp.: Klementyny Szelerowej, Władysławy Jaroszowej i Wandy Pławińskiej, ofiarowały w roku 1908 na rzecz Biblioteki Publicznej.

b) Dary pieniężne.

W przeciągu roku sprawozdawczego złożono na rzecz Towarzystwa Biblioteki Publicznej następujące dary pieniężne.

PP. Stefan Dziewulski	rb.	800
NN. za pośrednictwem p. J. Glassa.	„	1000
NN. za pośrednictwem Prezesa Komitetu	„	500
Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia.	„	250
Michał Bergson	„	100
Michał Piechowski	„	100
Stanisław Walewski	„	100
Trzecia rata z przekazu Augusta Iwańskiego od Tow. Kurs. Naukowych.	„	100
I Warsz. T. Wzajemnego Kredytu	„	85
Biskupscy	„	50
Hr. S. Ronikierowa	„	25
Donimirski z Kozuszek	„	50
Malewski	„	25
Hr. S.	„	20
Frankowski.	„	10
Biertümpfel.	„	6
z Tyflisu.	„	6,60
A. Rząd	„	5,00
Drobne	„	8,00
Za pośrednictwem Kurjera Warszawskiego	„	90,00
„ Głosu	„	3,00

Ogółem rb. 3323,60

c) Zapisy.

W roku sprawozdawczym zapisów na rzecz Biblioteki Publicznej nie było, wobec tego Towarzystwo ma w posiadaniu jeden tylko zapis A. Peretza, wyszczególniony w sprawozdaniu za rok 1908.

Z procentu od pomienionego zapisu za rok 1909 w sumie rb. 50, zgodnie z p. 2 i 3 warunków tegoż zapisu zakupione zostały 23 dzieła, wymienione poniżej¹⁾.

d) Dary w naturze.

W roku sprawozdawczym Tow. B. P. otrzymało w darze od p. Emilji Blochowej razem z wykazanim poniżej księgozbiorem po ś. p. Janie Blochu — szafy i półki; wartość tych ostatnich rzeczoznawcy oznaczyli na rb. 1000.

Praca prowadzona przez Komitet Towarzystwa B. P. w myśl powyżej nakreślonego planu, dała następujące wyniki:

1) Czytelnia naukowa, którą T. B. P. przyjęło w r. 1907 posiadała:

w roku 1907	—	4500 dzieł	w	5480 tomach
„ 1908	—	5000	„	6237 „
„ 1909	—	5619	„	6867 „

Liczba czasopism naukowych w języku polskim i obcych (prócz pism codziennych) stanowiła:

¹⁾ 1) Grabski W. Ekonomja rolnicza. 2) Głabiński S. Ekonomja społeczna. 3) Domański W. Teorja ekonomji politycznej. 4) Kompner S. Badania i szkice ekonomiczne. 5) Czerkawski W. Teorja czystego dochodu z ziemi. 6) Załęski W. Zasady ekonomiki. 7) Markiewicz S. O zakresie uprawnień przemysłowych. 8) Koszutski S. Podręcznik Ekonomji. 9) Skarbek hr. Ogólne zasady nauki gosp. narodowego. 10) Krauz K. Materjalizm ekonomiczny. 11) Gide K. Zasady ekonomji. 12) George H. Nauka ekonomji. 13) Buchner szkice ekonomiczne. 14) Laveleye Zasady ekonomji. 15) Cossa L. Początki nauki finansów. 16) Миклашевский История пол. экономии. 17) Pareto Delfredo Manuel d'économie politique. 18) Lavard M. Le chomage et la profession. 19) Obst G. Banken u. Bankpolitik. 20) Otto C. Lohn u. Rente. 21) Clau R. Das russische Bankwesen. 22) Fractig H. Wirtschaft u. Kunst. 23) Ballod K. Die Lebensfähigkeit der städt. u. ländl. Bevölkerung.

w roku 1908	--	120	w tem pol.	56,	obc.	64
„ 1908	-	140	„ „	62	„	78
„ 1909	-	161	„ „	76	„	85

W roku 1907 wydany był katalog Nr. 1, w roku 1909 katalog Nr. 2, w roku sprawozdawczym przystąpiono do opracowania katalogu Nr. 3, który wydany zostanie w r. 1910.

2) Gromadzenie księgozbioru Biblioteki Publicznej.

W przeciągu roku sprawozdawczego do zbiorów Biblioteki wpłynęło:

A) z darowizn tomów.	. . . . .	16801
B) z zakupów „	. . . . .	1093
ogółem w przeciągu r. 1909 przybyło		<u>17894</u>

a mianowicie:

A. Darowizny.

a) od Instytucyi, Redakcyi i Stowarzyszeń tom.	266
b) od księgarzy i wydawców . . . . . „	435
c) od osób prywatnych:	
1) w całkowitych księgozbiorach	10772
2) w ofiarach doraźnych . . . . . <u>5327</u>	<u>16100</u>

Na takie powiększenie księgozbioru Biblioteki Publicznej złożyły się następujące ofiary:

a) Od Instytucyi i Redakcyi.

Akademia Umiejętności w Krakowie.	49 tom.
Biblioteka Umiejętności w Buda-Peszcze	2 „
Instytut Wschodni we Władystoku .	4 „
Redakcja Bibliot. Dzieł Wyborowych .	30 „
„ „ „ Chrześcijańskich	4 „
„ „ Krajoznawczej	2 „
„ Nowości literackich	6 „
„ Gazety Cukrowniczej	37 „
„ „ Rolniczej	24 „
„ Ziarna	4 „
„ Wiadom. Matematycznych	2 „
„ Steru	1 „

do przeniesienia 165 tom.

z przeniesienia 165 tomów

Stowarzyszenie Prawnicze	17	"
" Techników	20	"
" „Dom Polski“ w Moskwie	1	"
" Kółko etyczne	2	"
" dla popierania nauki pol- skiej	1	"
Towarzystwo Dobroczynności w Mińsku Mazowieckim	1	"
" Krajoznawcze	1	"
" Łódzkie krzewienia oświa- ty	1	"
" Naukowe w Płocku	1	"
" Przyj. nauk w Poznaniu	40	"
" Sztuk Pięknych	1	"
Warszawska Kasa wzajemnej pomocy osób pracujących na polu naukowym	2	"
Wydawnictwo Stanisława Graeve	1	"
Koło wydawców szkoły im. Kronenberga	7	"
Kasa P. P. W. Pomocników księgarskich	1	"
Uniwersytet dla wszystkich	1	"
Muzeum Przemysłu i Rolnictwa	1	"
Czytelnia X W. T. D.	1	"
Rada Zjazdu przemysłowców górniczych	1	<u>tomów 266</u>

b) Wydawców księgarzy.

M. Aret	42
L. Biernacki	9
G. Centnerszwer	36
Gebethner i Wolff	129
K. Idzikowski	30
S. Sadowski	7
K. Trepte	2
E. Wende i S-ka	188
Maniszewski i Meinhart	1

435

c) a) Osoby prywatne.

1) w całkowitych księgozbiorach

Księgozbiór imienia Jana Blocha	10,000 tom.
„ „ „ „ G. Simlera	772 tom.
Razem	<u>10,772 tom.</u>

2) W ofiarach doraźnych.

Pp. M. Abramowicz 44 tom., K. Appel 1, Z. Bassakówna 14, R. Becker 1, I. Bendetson 4, S. Betza 3, M. Bergson 19, Beziemiennie 11, pr. Birkenmajer 2, dr. L. Brenneisen 1, Z. Bukowiecka 99, Z. Bychowski 2, Chrząński 22, Czaczke 2, S. Czarnowski 46, I. Czempiński 2, Czerwiński 25, Czerwińscy (po ś. p. Stefanie Stankiewiczu) 29, E. Degenowa 33, S. Dickstein 758, P. Dicksteinowa 29, H. Dobrzycki 26, S. Dziwulski 39, pr. T. Dydyński 1, S. Estreicher 6, Finkelhaus 16, L. Frankenstein 103, Z. Freundzel 110, S. Fukier 4, T. Gedrojć 1, B. Gembarzewski 5, dr. Gins 1, Z. Gloger 1, I. Glass 16, Golińska-Daszyńska 1, B. Goldfeder 5, H. Goldsobel 3, Gostomski 9, pr. Gosiewski 174, I. Grabowski 48, M. Grajniec 1, S. Grzegorzewski 1, L. Grynfeldowa 1, I. Gumiński 1, M. Hellerowa 2, Helflich 3, Handelsman 2, A. Jabłonowski 1, Jachowicz 29, dr. Januszkiewicz 25, dr. F. Jaroszyński 131, S. Kalińska 39, C. Kanigowska 1, Karpiński 63, I. Karłowiczowa 21, S. Karpowicz 10, H. Kondratowicz 2, K. Kosiński 2, L. Kottowski 7, M. Kozłowski 22, z księgozbioru ś. p. dr. Kornitowicza 47, Kopic 23, Kowalski 23, P. Kramsztykowa 7, D. Kreczyński 4, pr. A. Krysiński 1, L. Krzywicki 1, K. Kuczewski 116, I. Kurnatowski 4, I. Leszczyński 8, I. Lewiński 5, Lewicki 7, Lieki 1, R. Lilientalowa 1, Littererowa 96, I. Łopaciński 1, Łowieniecki 114, Z. Maciejowska 2, W. Maszyński 23, H. Mazaraki 461, L. Meyet 5, S. Michalski 3, Moldenhawer 204, M. Morawski 4, I. Muszyński 24, A. Niemojewski 2, Nowicka 168, N. N. 5, z Now Yorku 1, I. Osmiałowski 238, Gustawowa Paprocka 396, dr. Peszke 32, hr. Platerowa z Hrusmiewa 16, T. Pułaski 3, E. Rappaport 2, M. Rudnicka 4, E. Rudnicki 4, S. Rutkowski 19, M. Rychter 2, S. Sawicka 3, H. Schintowa 33, S. Sempolowska 47, Silnicka 11, L. Silberstein 1, Z. Sokolowska 4, M. Sokolowski 83, Staff 259, H. Strauch 13, S. Sterling 3, K. Stolyhwo 2, L. Sulowski 3, A. Świętochowski 58, Tokarzewska 1, A. Turkuł 93, Z. Tykociner 37, A. Unszlicht 49, C. Walewska 9, L. Wellisch 1, W. Werner 16, H. Weltstauber 1, W. Weychert 61, Weychertowa 106, A. Wierzbicki 1, I. Wierzbowski 20, A. Wróblewski 1, K. Woźnicki 1, T. Wóyciecki 2, Woynicz 240, A. Woyde 12, Wyszyński 20, W. Zaremba 54, I. Zawadzka 43, M. Żurkowski 68, Żywicki 1. Razem 5328.

B) Zakupy.

W przeciągu roku sprawozdawczego zakupiono:

Księgozbiór p. Lubeckiej . . . . . 923 tom.

Dział historyczny księgozbioru ks. Szaniawskiego	123 tom.
Dział w językach obcych (w tem za- kup A. Peretza)	47 „
Ogółem	1093 tom.

3) Pomieszczenie dla zbiorów Biblioteki i lokal T. B. P.

W sprawozdaniu za rok 1908 wskazane już było, że pomieszczenie dla zbiorów Biblioteki jest niewystarczające; przewidywanie zaś, tamże wyrażane, że jego powiększenie przez dobranie od 1 Lipca 1909 r. sąsiedniego lokalu da możność na pewien czas dalszego prawidłowego rozwoju Biblioteki — upadło z chwilą wejścia do niej księgozbioru imienia ś. p. Jana Blocha.

W końcu roku sprawozdawczego Biblioteka znalazła się prawie w tem samym położeniu, w jakim była w końcu r. 1908.

Brak miejsca znów nie pozwala planowo rozmieszczać napływających książek, a bieżące segregowanie ich staje się coraz bardziej utrudnionem.

Lokal T. B. P. jest niewystarczającym. Znacznie wzmożona frekwencya, zwłaszcza, jak to wskazano poniżej, w zimowych miesiącach, wymaga znacznego powiększenia sal dla czytających na miejscu.

Rok 1913, jako termin kończącego się kontraktu na wynajem obecnego lokalu staje się również terminem, w którym Biblioteka Publiczna znaleźć musi odpowiednie dla siebie pomieszczenie.

4) Porządkowanie posiadanego księgozbioru.

System porządkowania napływających książek wskazany został szczegółowo w sprawozdaniu za rok 1908 i pozostał obowiązującym bez zmiany.

Rozsegregowanych, zakatalogowanych i zainwentaryzowanych w powyższy sposób książek było.

a) w Czytelni Naukowej:	
w roku 1907 — 4000 dzieł w	5480 tom.
„ 1908 — 5000 „	6237 „
„ 1909 — 5619 „	6867 „
b) w Bibliotece	
w roku 1907 — 3360 dzieł w	4965 tom.

w roku 1908 — 9619 dzieł w 12182 tom.
 „ 1909 — 15000 „ 19340 „

Ogółem zatem zakatalogowanych książek oprócz czasopism było

w roku 1907 — 7360 dzieł w 10445 tom.
 „ 1908 — 14619 „ 18379 „
 „ 1909 — 20619 „ 26207 „

W pomienionej liczbie dzieł — znajduje się

Polskich	11847	— 57,5%
Niemieckich	3059	— 14,8 „
Francuskich	2814	— 13,7 „
Rosyjskich	1831	— 8,9 „
Angielskich	474	— 2,3 „
Łacińskich	287	— 1,4 „
Włoskich	170	— 0,8 „
Innych	137	— 0,6 „

Podług przyjętego dziesiętnego układu znajduje się dzieł:

D Z I A Ł Y		Ilość dzieł	%
0	Dzieła ogólne	409	2,0
1	Filozofia	1446	6,6
2	Religia	634	3,1
3	Socjologia	4418	21,5
	32 Polityka 550		
	34 Prawo 983		
	37 Nauczanie i Wychowanie 314		
	Pozostałe 2571		
4	Filologia	352	1,7
5	Nauki przyrodnicze i matematyczne	3698	18,0
	51 Matematyka 1769		
	Pozostałe 1929		
6	Nauki Stosowane	2141	10,5
	61 Medycyna 1154		
	Pozostałe 987		
7	Sztuki piękne	335	1,6
8	Literatura	4518	22,0
9	Historja i geografia	2668	13,0
Ogółem		20619	100

5) Personel stały i pomoc honorowa.

a) Komitet Towarzystwa. Na zgromadzeniu ogólnym Członków T. B. P. w dniu 4 Kwietnia 1908 r. na miejsce ustępującego z powodu nawału pracy dr. S. Kętrzyńskiego, wybrano prof. I. Chrzanowskiego. Wobec tego Komitet w roku sprawozdawczym składał się z 7 następujących osób:

I. Bendetsona, W. Bułakowskiego, S. Dicksteina, H. Dobrzyckiego, H. Kondratowicza i S. Leszczyńskiego, z których grona, zgodnie z § 21 Ustawy, wybrano na Prezesa — S. Dicksteina, wice-prezesa H. Kondratowicza, sekretarza W. Bułakowskiego i na skarbnika I. Bendetsona.

Komisję rewizyjną, obraną przez Ogólne Zgromadzenie, stanowili: A. Czajewicz, J. Gebethner i S. Najman.

Obowiązki bibliotekarza i redaktora Przeglądu Bibliotecznego objął z dniem 1 Kwietnia 1909 r. p. Stanisław Krzemiński i sprawował je do dnia 1 Listopada, odkąd w myśl odezwy do Komitetu z dnia 31 Października na skutek niepomyślnego stanu zdrowia nie pozwalającego mu sprawować obowiązków bibliotekarza, te ostatnie złożył, zatrzymując nadal kierownictwo Przeglądu Bibliotecznego.

Stały personel pracowników Biblioteki stanowiło 5 osób, a mianowicie pp.: Celina Sielska, Wiktorya Muklanowiczówna, Kazimiera Skrzyńska, Faustyn Czerwijowski i Hilary Goldsobel.

Stałym pracownikiem Instytutu Bibliograficznego od dnia 1 Czerwca 1909 r. został p. Edward Hirszowski.

Pracownicy honorowi. Bezinteresowną pracą w najważniejszych działach zajęć bibliotecznych ofiarowali:

a) w księgowaniu napływających książek: p. Marya Gostomska

b) w katalogowaniu pp.: Zofia Bułakowska, Helena Ciaglińska, Marya Cederbaum, Henrieta Halpernówna, Wanda Higersbergerowa, Janina Krammówna, Eugenia Mierzejewska, Antoni Dowojno-Sylwestrowicz, Janina Weidlówna i Helena Zysman.

c) w segregowaniu katalogów pp.: Felicja Bajorkiewiczówna i Marya Bajorkiewiczówna.

d) w inwentaryzowaniu p. Paulina Dicksteinowa.

e) w ocenie księgozbioru p. Gabryel Centnerszwer.

f) w prowadzeniu rachunkowości p. Marya Gutmanówna.

Nadto komitetowi niosło pomoc grono osób zjednanych przez pp.: Jakuba Glassa, Stanisława Walewskiego i Zygmunta Wasiu-tyńskiego.

6) Instytut Bibliograficzny. W przeciągu roku sprawozdawczego:

1) Uporządkowano i skatalogowano znajdujące się w posiadaniu Instytutu dzieła bibliograficzne i katalogi księgarskie, ogółem dzieł 486 w 1160 tomach, a mianowicie: dzieł polskich 160 w 309 tomach, rosyjskich 62 w 200 t., francuzkich 52 w 111 t., niemieckich 147 w 402 t., angielskich 30 w 51 t., włoskich 21 w 45 t., czeskich, holenderskich, szwedzkich, norweskich i węgierskich 14 w 42 tomach.

2) W dziale bibliografii polskiej, mającej tworzyć ciąg dalszy bibliografii Estreichera, przygotowano (na kartkach) lata 1901, 1902, 1903, 1904, 1907, 1908 i częściowo 1909.

3) Zawiązano stosunek z Instytutem Międzynarodowym w Brukselli i po porozumieniu się z sekcją ekonomiczno-społeczną Tow. Prawniczego w Warszawie rozpoczęto dostarczać Instytutowi bibliografii literatury ekonomicznej polskiej dla zamieszczenia tejeż w wydawnictwie Instytutu Międzynarodowego „Bibliographia Economica Universalis“. W pracy tej z ramienia Tow. Prawniczego bierze udział p. Edward Chwałewik.

Pracę w Instytucie Bibliograficznym prowadzili:

a) W klasyfikacyi dziesiętnej książek i wydawnictw bibliograficznych pp.: Marya Krzycka, Henryk Korwin-Krukowski i Stanisław Nielubowicz.

b) w porządkowaniu i segregowaniu bibliografii pp.: Janina Brzeskwińska, Janina Fajansowa, Jadwiga Guzowska i Henryka Konicowa.

7) Przegląd Biblioteczny. Komitet Tow. B. P. w przekonaniu, że Biblioteka P. w Warszawie stanie w niedługiej przyszłości na stanowisku jej przynależnem i w usiłowaniu szerszego zapoznania ogółu ze sprawami tejeż Biblioteki, oraz wogóle z zadaniem bibliotekarstwa ojczystego, prowadzi w dalszym ciągu wydawnictwo Przeglądu Bibliotecznego.

W roku sprawozdawczym pod redakcją Stanisława Krzemieńskiego i nakładem Towarzystwa B. P. wyszedł zeszyt I i II tomu drugiego tego wydawnictwa, zeszyty zaś 3 i 4 wyjdą w końcu marca 1910 r.

Utrzymanie i nadal tego wydawnictwa jest gorącym pragnieniem Komitetu i w tym celu przewidziana została odnośna suma w projekcie budżetu na rok 1910.

8) Biblioteka Publiczna w stosunku do instytucji pokrewnych na prowincyi.

W roku sprawozdawczym wymieniono dublety z Biblioteką Kraszińskich w Warszawie, oraz Biblioteką Publiczną w Płocku, przygotowano zaś wykazy dubletów dla wymiany z Bibliotekami w Lublinie, Radomiu, czytelniami W. T. D. i Towarzystwem Krajoznawczem, oraz dla zasilenia Biblioteki Publicznej w Łodzi.

9) Zbiory Szkoły Głównej. W przeciągu roku sprawozdawczego Zbiory Szkoły Głównej nie powiększyły się, znajdują się zatem w stanie wskazanym w sprawozdaniu za rok 1908.

10) Frekwencya.

	W r. 1907	1908	1909
Liczba zgłoszeń po książki z Czytelni Naukowej	4712	7548	6612
Liczba wydanych tomów	5383	8718	7862
Liczba abonentów	1184	1315	1385
Liczba korzystających z Biblioteki	9497	18426	22232
Ogólna liczba zgłoszeń	14209	25970	28844

W porównaniu zatem z pierwszym rokiem istnienia Biblioteki w roku sprawozdawczym liczba zgłoszeń podwoiła się — powiększenie to przypada głównie na czytających i pracujących na miejscu w Bibliotece; w roku sprawozdawczym liczba pracujących w sali bibliotecznej w przeciągu jednego dnia przewyższała nieraz, zwłaszcza podczas zimowych miesięcy, 160 osób. W miarę powiększania się księgozbioru Biblioteki, ilość jej czytelników wzrasta i wzrastać już będzie bezustanku.

Sprawozdanie powyższe wskazuje, że w roku sprawozdawczym liczba korzystających z Biblioteki dosięgła 28844 osób, że księgozbiór Biblioteki przewyższył już znacznie 50 000 tomów, z których ilość dzieł skatalogowanych, zatem oddanych do użytku,

wynosiła 26 207 tomów — wobec czego w warunkach obecnych Biblioteka Publiczna na początku czwartego roku istnienia staje na przelomie swego rozwoju.

Liczba czytelników w przeciągu dnia wzrasta w miesiącach zimowych do 160 osób, jedna więc sala, którą Biblioteka na ten cel przeznaczyć może, już nie wystarcza. Grono poważnych pracowników na polu literackim, historycznym i w ogóle naukowym, korzystających z Biblioteki, powiększa się stale, — potrzeba więc urządzić drugą salę, która odpowiadałaby wymaganiom tej pracy.

Księgozbiór Biblioteki w obecnym pomieszczeniu w całości i należycie uporządkowany być nie może, bo napływające książki, tamując porządkowanie już posiadanych, leżą odłogiem, a w roku 1911 z trudnością wejść będą mogły do Biblioteki, przechowywane więc będą poza jej obrębem.

Dalsza organizacja Biblioteki wymaga odpowiedniego fachowego stałego przewodnika-bibliotekarza, który poświęciłby całodzienną swą pracę wyłącznie Bibliotece.

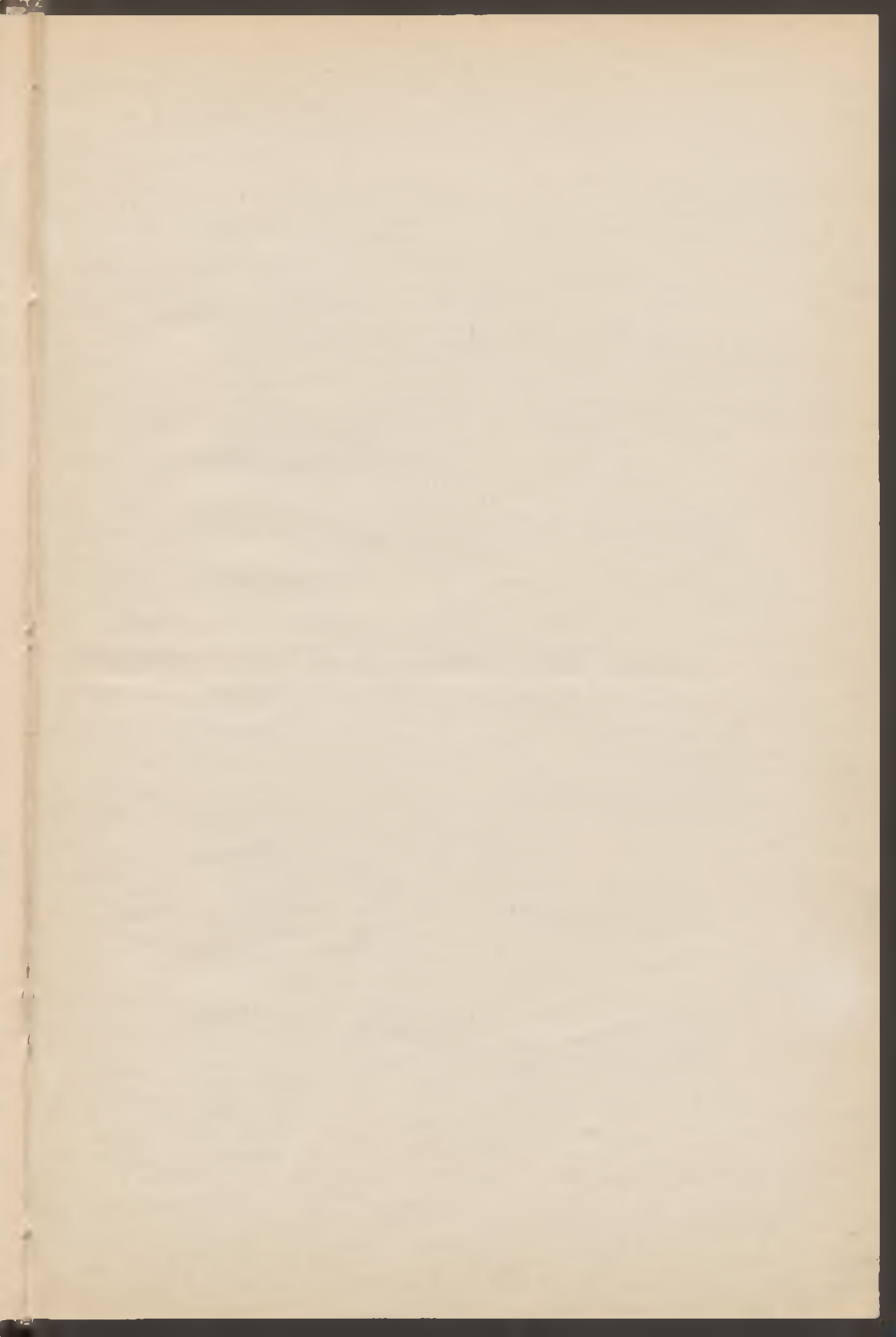
Nadzór nad księgozbiorem i jego porządkowanie wymaga wzmocnienia stałego personelu pracowników, których liczba obecnie jest nie wystarczającą, gdyż kontrola nad wydawanymi na miejscu książkami, a zwłaszcza doraźne ich porządkowanie po zwrocie jest niedostateczne.

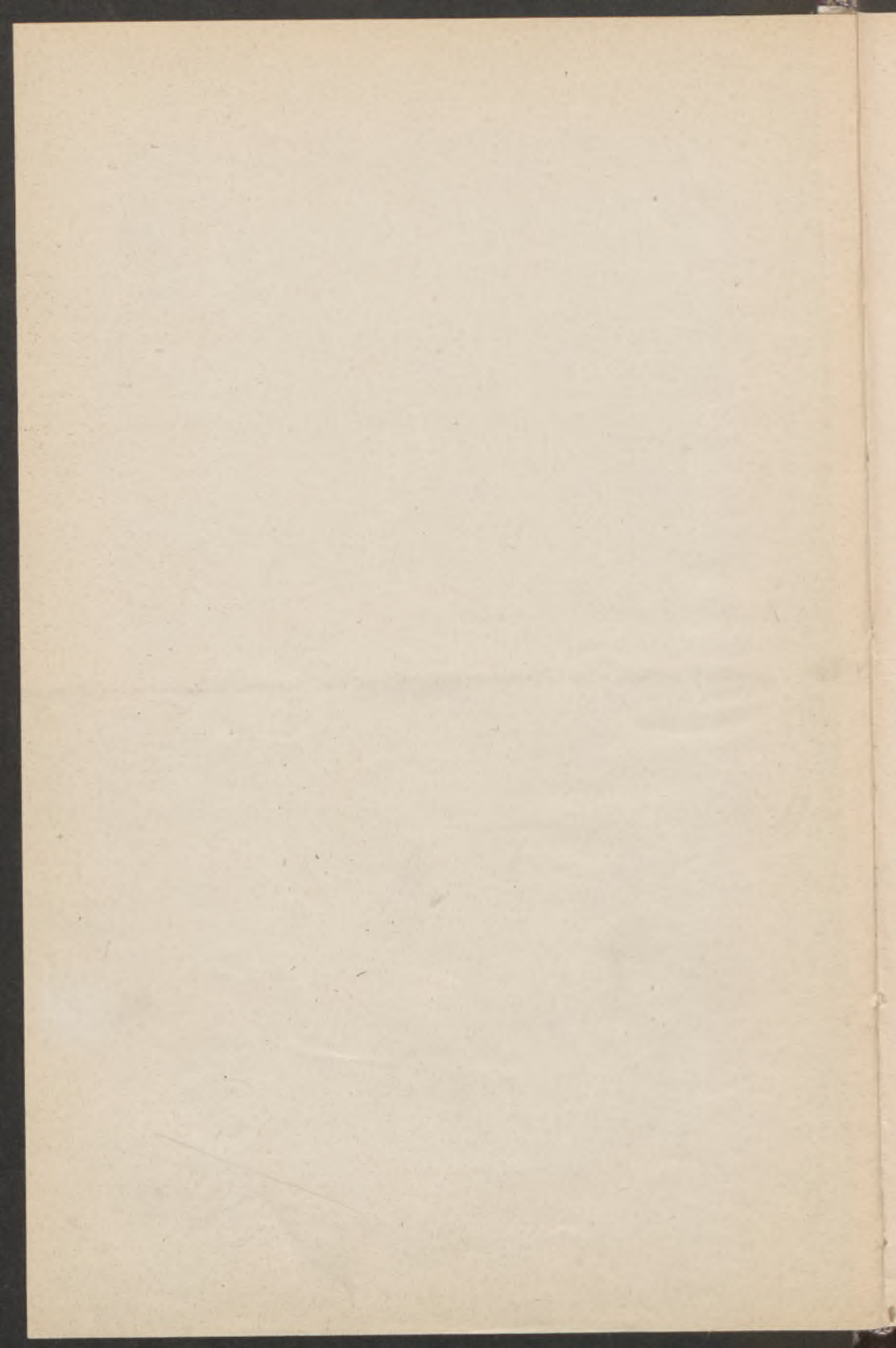
Organizm Biblioteki Publicznej w Warszawie, instytucji, której żywotność wzrasta z dniem każdym, musi znaleźć dogodniejsze warunki dla swego rozwoju — bo inaczej w rozwoju tym zatrzyma się na szkodę całego społeczeństwa.

Komitet Towarzystwa widzi to jasno — starania, które w gronie swem przy pomocy garstki osób, współdziałających z nim, przedsiębrał, nie dały pożądanego rezultatu, uznaje więc za konieczne sprawę tę wnieść na obrady ogólnego zgromadzenia Członków Towarzystwa.

Po należytem i wszechstronnem oświetleniu jej — po zbadaniu, dlaczego instytucja Biblioteki Publicznej, tak żywotna i dziś już niezbędna, nie może w społeczeństwie wogóle ofiarnem i nie obojętnem na dobro ogółu — znaleźć należytego zainteresowania i poparcia — Komitet, przez sankcyę ogólnego zgromadzenia, przy jego pomocy i w myśl jego wskazań obowiązany będzie wystąpić ze sprawą Biblioteki przed forum publiczne.

Drukarnia Rubieżewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

LISTA CZŁONKÓW

Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Warszawie.
w dniu 10 lutego 1910 roku.

Członkowie założyciele.

Blochowa Emilia.
Dickstein Samuel.
Małeszewski Bolesław.

Na tą samą listę został wpisany ś. p. Edward Witkowski.

Członkowie dożywotni.

Baranowski Ignacy.
Bendetson Ignacy.
Bergson Michał.
Budny Kazimierz.
Dicksteinowa Paulina
Chrzanowski Ignacy.
Giedroyc Franciszek.
Glass Jakub.
Kondratowicz Hieronim.
Kozłowski Seweryn.
Lubomirski ks. Stanisław.
Lukaszewski Czesław.
Norblin Ludwik.
Okorski Franciszek.

Poznańska Żanetta.
Ptaszyński Ludwik.
Reincke Ludwik.
Rotwand Stanisław
Sawicki Wojciech.
Sieragowski Paweł.
Sommer Feliks
Szymański Adam.
Szymański Jan.
Świętopelk Zawadzki Józef.
Tabęcki Michał
Toeplitz Zygmunt.
Wolff Robert.

Członkowie rzezywiści.

Alchimowicz Wacław.
Anc Dominik.
Anc Karol
Appel Julian.
Appel Karol.
Ascher Jan.

Babczyński Tytus.
Bachrach Dawid
Baliński Ignacy.
Baniewicz Tadeusz.
Baranowski Ignacy (j-r).
Baruch Maksymilian.
Barylski Henryk.
Bądryński Stefan.
Bąkowski Alfred.
Bedlicki Michał.
Beiu Kazimierz.

Bełkowski Jan.
Belza Stanisław.
Berczowska Helena.
Berezowski Witold.
Berg Rudolf.
Biernacki Waleryan.
Biertümpfel Herman.
Bitschan Paweł.
Bleszyński Tomasz.
Bobakowska Irena.
Bobakowski Jan.
Bobiński Leonard.
Boguski Józef Jerzy.
Bojasiński Józef
Borkowska Helena.
Borzęcki Włodzimierz.
Boye Józef.
Brabander Marek.

Broniewska Janina.
Brzechffa Marya.
Buchner Wlasyław.
Budagowski Włodzimierz.
40 - Budziszewski Ludwik.
Butakowski Wiktor.
Buszczyński Konstanty.
Cederbaum Henryk.
Centnerszwer Gabrijel.
Chankowski Henryk.
Chelmicki Aureli.
Chelstowski Bolesław.
Chłudziński Stanisław.
Chomiczewski Stefan.
50 - Choloniewska Franciszka hr.
Chorzewski Stefan.
Chorzewski Zygmunt.
Chrostowski Bronisław.
Chrzanowski Alksy.
Chrzystowski Jan.
Chybczyński Ludwik.
Cieslicki Wincenty.
Ciszkiewiczowa Bronisława.
60 - Cohn Julian.
Cohn Aniela.
Czajewicz Aleksander.
Czapinski Euzebiusz.
Czarnecka Aniela.
Czarnecki Stefan.
Czarnecki Stefan.
Czerny Henryk.
Czubalski Zdzisław.
Czyński Roman.
Dąbrowski Henryk.
Deike Wanda.
Delinikajtis Jan.
Demby Stefan.
Demel Bolesław.
Deniszczuk Władysław.
Dębski Stefan, ks.
Dobek Justyna.
Dobrowiecki Adam.
Dolega-Ossowski.
Dobrzycki Henryk.
10 - Dowbor Janina.
Drac Adam.
Drege Jan.
Drogoszewski Aureli.
Drzewiecki Piotr.
Dunin Karol.
Dutlinger Edward.
Dybkowski Alfred.
Dydyński Teodor.
Dziekoński Józef.
60 - Dzierożyński Bronisław.
Dziewulski Stefan.

Eiger Bolesław
Eiger Bronisław.
Eiger Marjan.
Estreicher Stanisław.
Ettinger Ignacy.

Fabiani Cels.
Fabiani Wiktoryn.
Fajans Janina.
100 - Filipowicz Kazimierz.
Finkelhaus Róza
Flaum Daniel.
Flaum Maksymilian.
Flatau Edward.
Frank Adam.
Freider Józef.
Freisler Marjan.
Frumkin Naum.
Fryling Jakób.
Fudakowski Kazimierz.
Fukier Stefan.

Gabriel Roman.
Gajkiewicz Władysław.
Galoff Marja.
Galle Henryk.
Gąsiorowski Stanisław
Gebethner Jan.
Geisler Edward.
Gembarzewski Bronisław.
120 - Gepner Bolesław.
Gerko-Gerkiewicz Kazimierz.
Ginsberg Alksander.
Gintowt Antoni.
Gloger Kazimiera.
Gloger Zygmunt
Głazewski Stefan.
Głowacki Alksander
Godlewski Stanisław.
Goebel Teofil.
130 - Goldbaumowa Maksymilianowa
Goldbaumowa Regina.
Goldfeder Bronisław.
Goldflamowa Henryka.
Goldsohel Andrzej Jerzy.
Goldstein Adam.
Goldsztein Stanisław.
Gordziatkowska Teresa
Goraczkowski Włodzimierz.
Gosiewski Władysław.
140 - Gostomska Marja.
Gościewicz Jadwiga.
Górski Antoni.
Grabinski Edward.
Grabowska Aleksandra.
Grabowska Zofja.
Krusche Leon.

Grabowski Jan.
Grabowski Leon.
Grlicz Seweryn.
110- Grodzicki Jan.
Groszlikowa Salomea.
Grosser Nikodem.
Grotowski Zdzisław.
Grudziński Tadeusz.
Grundhand Izidor.
Grundsach Ignacy.
Gruszecki Aleksander.
Gutman Marja.
Günther Jan.
9- Hajkowiec Zofja.
Halik Mieczysław.
Halpern Ignacy.
Handelsman Marecki.
Hantower Emilja.
Harczykowa Regina.
Hebdiński Jan.
Hellich Aleksander.
Heftman Waclaw.
Heiman Teodor.
7- Hellin Henryk.
Herde Marja.
Herse Wanda.
Herszberg Ludwik.
Hertz Zygmunt.
Heryng Teodor.
Heurich Jan.
Higersberger Józef.
Hirszbergowa Zofia.
Hiz Tadeusz.
180- Hofman Witold.
Hoffman Henryk.
Hoffman Władysław.
Holewinski Stefan.
Holewiński Władysław.
Homolicki Jan.
Idzikowski Józef.
Idzikowski Kazimierz.
Ignatowska Zofia.
Iwaszkiewicz Hipolit.
190- Jabłonowski Aleksander.
Jabłonski Dwid.
Jachimowicz Adrian.
Jaekowska Marya.
Jackowski Aleksander.
Jakubowska Anna.
Jakubowski Jan.
Jaroszyński Władysław.
Jaszowski Kazimierz.
Jeziorski Józef.
200- Jędrzejewski Stanisław.
Johnowa Ignacja.
Jonszer Władysław.

Kajzerstein Maksymilian.
Kajzerstein Józef.
Kaliński Stanisław.
Kamieński Gustaw.
Kaminski Lucjan Stanisław.
Kaniewski Teodor.
Karolewska Józefa.
210- Karpowicz Stanisław.
Kasperski Kazimierz.
Kernbaum Józef.
Kętrzyński Stanisław.
Kieleckie Tow. Bibliot. publicznej.
Kiersnowski Stanisław.
Kinel Waclaw.
Kiślanski Władysław.
Klarner Alfons.
Kłoczowska Kazimiera.
220- Kłopotowski Aleksander.
Knoll Antoni.
Kobylecka Aniela.
Kobylecki Adam.
Kochanowski Józef.
Kochanowski Wiktor.
Kociatkiewiczowa Janina.
Koczorowska Marja.
Komarnicki Jan.
Kondratowicz Bronisława.
Konic Henryka.
Konopczyński Władysław.
Kontkiewicz Stanisław.
Korenfeld Mikołaj.
Koroczycki Jan.
Kornilowicz Rafał.
Korwin-Krukowski Henryk.
Korwin-Krukowski Jarosław.
Korwin-Szymanowski Eustachy.
230- Korycki Władysław.
Korytynski Antoni.
Kosmański Józef.
Kossakowska Ewa.
Kossakowski Jan.
Kossakowski Tadeusz.
Kossowski Zygmunt.
Kościński Seweryn.
Kotowski Leon.
Kowalewski Stanisław.
Kowalski Jan.
240- Krammówna Janina.
Kramsztyk Feliks.
Krassowski Tadeusz.
Krasuski Witold Kazimierz.
Kraushar Daniel.
Kreczmar Michał.
Kreczyński Zygmunt.
Krukowski Samuel.
Krupkowski Michał.

Kruszewska Helena.
Kruszewski Stanisław.
Kryńska Helena.
Kryński Adam.
Kryński Stefan.
Kryński Włodzimierz.
Krzemński Stanisław
Krzycka Marja.
Krzywicki Ludwik.
Krzyżanowski Tadeusz.
Kucharzewski Feliks.
Kujawski Tomasz.
Kuratow Marek.
Kurman Marjan.
Kurowski Stanisław.
Kutner Aleksander.
Kwociński Janusz.
Kwietniewski Jan.
Kwietniewski Stefan.

Landau Szymon
Landić Edward.
Lange Józef.
Langner Edmund.
Laskauer Piotr.
Laskowski Józef.
Lauer Bernard.
Leski Stanisław.
Leszczyński Stanisław.
Leśkiewicz Leon.
Leśmianowa.
Lewinowa Regina
Levy Herman.
Levy Marcei.
Lichtenbaum Jerzy Leon.
Lindau Edward.
Lindenfeld Henryk.
Lipezyński Tadeusz.
Lipszyc Stanisław.
Lisiecki Stanisław.
Lisowski Leon.
Litauer Jan Jakób.
Londyński Zdzisław.
Lorentowicz Jan.
Lubowiecki Aleksander.
Lutostańska Jadwiga.
Lutostańska Marya.
Lutostański Jan
Lutostański Karol.
Lübke Helena.

Łagiewski Cezary.
Łaparewicz Aleksander.
Łapinski Waclaw.
Łowieniecki Piotr.
Łypacewicz Waclaw.

Maciejewski Karol.
Maliniak Bernard.
Malinowski Maksymilian.
Maliszewski Edward.
Manduk Stanisław.
Mayzner Izydor.
Mejro Czesław.
Mellerowicz Aleksander.
Mergentaler Czesław.
Meyer Franciszek.
Meyer Matylda
Meyerson Emil.
Meyet Leopold.
Męczkowski Waclaw.
Michalikowski Jan.
Michalski Jan.
Michalski Stanisław.
Michniewicz Juliusz.
Mickiewicz Władysław.
Mieczkowski Adam.
Mierczyński Bolesław.
Mierzejewski Marcin.
Migasiński Lucjan.
Miklaszewski Bolesław.
Milobędzki Tadeusz
Moczydłowski Mieczysław.
Mojkowski Henryk.
Mokicjewski Adam.
Mortkowicz Jakób.
Morawski Waclaw.
Mossin Maksymilian.
Moszczńska Iza.
„Motor“ (T-wo akcyjne)
Moycho Stefan.
Mroczkowski Karol.
Mroczkowski Rodryg.
Mucha Ignacy.
Muszyński Stanisław.
Mutermilch Stanisław.
Mutermilch Waclaw.
Mysliński Władysław.

Najman Stanisław.
Natanson Aleksander.
Natanson Józef.
Natanson Kazimierz.
Natanson Stanisław.
Neuman Maurycy.
Neuman Salomon.
Niemirowicz-Szczyt.
Niemyska Barbara.
Niemyski Leon.
Niepokoyczycki Stanisław.
Nowakowski Roman.
Nowicki Jan.
Nusbaum Henryk.

Ochocki Stanisław.
Oderfeld Cecylia.
Olwski Władysław.
Olszewicz Waclaw.
Olszowski Kazimierz.
Opęchowska Wanda.
Opęchowski Edward.
Oranowski Józef.
Orłowski Edward.
Osiecki Stanisław.
Osmolowski Jerzy.
Orsetti Marja.
Osuchowski Antoni.
Ostrowski Robert.

Paciorkowski Stanisław.
Palichowski Józef.
Palmirski Aleksander.
Palmirski Władysław.
Papiński Leon.
Paradowska Anna.
Paszkowski Waclaw.
Patek Stanisław.
Pawłowski Waclaw.
Peplowski Adolf.
Percc Helena.
Peszke Ignacy.
Peszynska Janina.
Petsch Bronisław.
Petsch Waclaw.
Piechowski Michał.
Pietrzykowski Bronisław.
Pijanowski Karol.
Pinkus Norbert.
Piotrowski Feliks.
Piotrowski Władysław.
Piwkowski Tomasz.
Plewinski Jerzy.
Podhorska Kazimiera.
Podhorski Józef.
Podleski Czesław.
Podworski Aleksander.
Pokrzywnicki Michał.
Polskie T-wo Krajoznawcze.
Poradowski Franciszek.
Posner Stanisław.
Powichrowski Włodzimierz.
Poznanski Samuel.
Pożaryski Mieczysław.
Prager Stanisław.
Przanowski Jan.
Przedpelski Ludwik.
Przybyłski Apolonjusz.
Ptaszyński Ludwik.
Pułaski Franciszek.
Puławski Antoni.
Putjanowska Marja.

Rabinowicz Jan.
Radoszewski Franciszek.
Radziszewski Henryk.
Radziwillowicz Rafał.
Rappaport Emil.
Reicher Edward.
Reicher Stanisław.
Rejchman Bronisław.
Reybekiel Adolf.
Reychman Kazimierz.
Ręczlerski Ludwik.
Rogalewicz Ludwik.
Rogowski Bronisław.
Rogozinski Tadeusz.
Roman Julian.
Rose Karol.
Rosenberg Wilhelm.
Rosenzweig Józef.
Rostkowski Leon.
Koszkowska Anna.
Rothert Stanisław.
Rudnicka Franciszka.
Iludzińska Gabryela.
Rulikowski Mieczysław.
Rundo Henryk.
Rundstein Majer.
Rundstein Szymon.
Ruszkowski Stanisław.
Ruśkiewicz Tomasz.
Rychter Stanisława.
Rychter Tadeusz.
Rzodkiewicz Michał.

Samborski Henryk.
Saski Jan.
Sawicka Józefa.
Sawicka Stanisława.
Schatke Robert.
Scheller Oskar.
Schönfeld Emil.
Sempolowska Stefanja.
Sielska Celina.
Siewierska Halina.
Sikorska Julja.
Sikorski Antoni.
Silberlast Adam.
Silbermincowa Julja.
Simon Gustaw.
Skiwski Jan.
Skotnicki Czesław.
Ślaboszewicz Bronisław.
Stawinski Mieczysław.
Stoński Stanisław.
Smolikowski Seweryn.
Smolski Seweryn.
Sobolewski Witold.
Sokolowski Alfred.

420 - Sokolowski Eugeniusz.
Sosnowski Paweł.
Spasowski Władysław
Spiess Stefan.
Spitzbarth Artur.
Spitzbarthówna Eugenia.
Sroka Antoni.
Stabrowska Helena.
Staniszewski Władysław.
470 - Stankiewicz Kazimierz
Stankiewicz Władysław.
Stankiewicz Zygmunt.
Starzyńska Helena.
Stattlerówna Klementyna.
Steinsberg Marjan.
Stempowski Stanisław.
Stepuła Józef Stanisław.
Stokowska Wanda.
Stolzenwald Karolina.
Strachowicz Aleksander.
500 - Strauch Henryk.
Strokowska Zofia.
Strzelecki Władysław.
Strzembosz Tadeusz
Strzembosz Władysław.
Strzyżewski Wojciech.
Sturm Adolf.
Sudra Władysław.
Sujkowski Antoni
Suligowski Adolf.
Sunderland Marja.
Supiński Leon.
Szalay Stanisław.
Szczepkowski Mateusz.
Szczerbina Marja.
Szczuka Stanisław.
Szelemetko Julian.
Szelenberg Wiktor.
Szeller Janina.
Szczeszewski Michał.
Szerękowski Rudolf.
Szerypo Ryszard.
Szlenkerowa Marja.
Szmít Eugeniusz.
Sznuk Andrzej
Szober Stanisław.
Szotowski Stanisław Kazimierz.
Szpot Teofil.
Sztejner Józef.
Szulc Aleksander.
Szymanowski Aleksander.
Szymański Antoni.

Sigalski Witold.
Śleszyński Adam.
Sliwicka Zofia.
Światłowski Józef.

Światopelk-Mirski Mikołaj.
Świątkowski Józef.
Świdorska Lucja.
Świłlicki Stefan.
570 - Świętochowski Józef.

Taljański-Lewy Bertold.
Tarnowska Janina.
Thugutt Józef.
Thugutt Stanisław Józef.
Toeplitz Teodor.
Tokarski Jan.
Towarzystwo Wioślarki.
T-wo Warsz. Wzaj Kredytu dla
handlu rolnictwa i przemysłu
Trejdosiewicz Waclaw.
580 - Trepte Konstancy.
Trojanowski Wincenty.
Trzcinińska Ludwika.
Trzeciński Aleksander
Tukalski-Nielubowicz Stanisław.
Turkut Andrzej.
Tyszka Julian.

Ulrich Gustaw.
Umiński Władysław.

Wachowski Kazimierz.
590 - Wagner Ferdynand.
Walewski Stanisław.
Wankie Stanisław.
Wanikowicz Waclaw.
Wasilewski Jan Aleksander.
Warchocki Jan.
Wasiutyński Zygmunt.
Waydel Emil.
Wąsowicz Władysław
Weinberger Heuryka.
610 - Wellisch Leopold.
Wende Tadeusz.
Werner Waclaw.
Wesołowski Feliks.
Wieniawski Julian.
Wierzbicka Eleonara
Wierzbicki Jan.
Wierzyński Józef.
Więckowski Ferdynand.
Wileczyński Bronisław.
620 - Wilder Hieronim
Winkelhaken Izaak.
Witkiewicz Jan.
Wittenberg Szymon.
Witkowski Wład
Wittig Wiktor.
Wlekiński Jan.
Wojewódzki Feliks.
Wolff Gustaw.

Wolski Zygmunt.
Wójcicki Stefan.
Woycicki Feliks.
Woynitłowicz Kazimierz.
Woyzbun Karol.
Wydźga Bohdan.
Wydźga Bolesław.
Wyszogród Stanisław.

Zaborowski Aleksander.
Zaborski Dionizy Stefan.
Zaborski Józef.
Zakrzewski Eustachy.
Zaleski Józefat.
Zand Maksymiljan.
Zarzecki Adam.
Zawadzki Michał.
Zborowski Józef.
Zbrowski Marjan.
Zielińska Janina.
Zienkowska Józefa.

Zmigryder Gustaw.
Zmigryder Mieczysław.
Zweigbaum Maksymiljan.
Związek zaw. prac. Instyt.
bank, Król. Polskiego.
Zybert Bernard
Zbikowski Mibin.
Zelazowski Antoni.
Zera Teofil.
Życki Edmund.
Życki Kazimierz
Żywicki Władysław.
Żywocki Michał.

Zmarli:

Dunin Tendor.
Kornilowicz Edward.
Małagowski Wiktor.
Włoczewski Kazimierz.
Wroński Stanisław.

